

udeřil mimovolně při nějakém zavravorání, a udal, že ho obžalovaný udeřil schválně. Jde o skutkovou okolnost a zjištění rozsudku, že se úder stal úmyslně (schválně), je skutkovým zjištěním a má ve výpovědi svědka J. M. plnou oporu.

Zmateční stížnost dále namítá, že obžalovaný nejednal v úmyslu zmařiti služební výkon J. M., poněvadž výkon ten spočíval ve zjištění obžalovaného, obžalovaný však ihned na místě udal správně své jméno a bydliště, o útěk se vůbec nepokusil, což J. M. sám potvrdil. Zmateční stížnost není ani zde provedena po zákonu, pokud zase nevychází při doličování právní mylnosti rozsudku ze skutkového zjištění napadeného rozsudku, že služební výkon J. M. spočíval v předvedení obžalovaného na četnickou stanici, resp. důl S. za účelem přesného zjištění, resp. ověření totožnosti obžalovaného, že se obžalovaný tomuto předvedení vzpíral a prohlásil, že nikam nepůjde, takže J. M. byl nucen obžalovaného uchopiti za límec a násilím ho předváděti, a že tu ho obžalovaný udeřil březovým kmínkem prudce do hlavy, až mu naskočila modřina.

Než přes to je zmateční stížnost opodstatněna. Výtku nedostatku skutkové povahy zločinu podle § 81 tr. z. je oprávněna po subjektivní stránce.

Zjišťuje-li rozsudek v podstatě pouze, že při služebním výkonu, spočívajícím v předvádění, udeřil obžalovaný lesního hajného M. tak prudce do hlavy a do obličeje, že mu naskočila bolestivá modřina, neposkytuje toto zjištění ještě podkladu pro právní závěr, že zmíněné udeření proutkem stalo se v úmyslu, aby byl zmařen služební výkon M., spočívající v předvádění obžalovaného, to tím méně, když rozsudek zjišťuje, že se obžalovaný o útěk ani nepokusil; ze zjištěného děje je naopak patrné, že úder proutkem nebyl obžalovanému prostředkem k dosažení zmíněného záměru, nýbrž že byl prostým proti tělu hajného namířeným projevem zlosti obžalovaného, proti své vůli hajným odváděného. Závěr rozsudkový, že se obžalovaný domníval pravděpodobně, že takovým způsobem (uhodě hajného) bude moci utéci, není vůbec žádnými důvody doprovázen a není také ani logický ani nutně ze zjištěného neplyne. Poněvadž pak ani jinak ve spisech samých není podkladu pro tento závěr na úmysl zmařiti služební výkon, nutno přiznat úspěch výtce zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. pro nedostatek skutkové povahy zločinu podle § 81 tr. z. po subjektivní stránce.

Než ve zmíněných zjištěních soudů (zúmyslné uhození obžalovanému známého přísežného lesního hajného při výkonu služby) dána je i při vyloučení úmyslu zmařiti služební výkon skutková povaha přestupku urážky vrchnostenské osoby skutkem podle § 312 tr. z.

Čís. 5690.

Podmínky výroku o nepřislušnosti podle § 7, odst. 4, § 5 zákona č. 471/1921 Sb. z. a n.

Opírá-li se výrok, jímž se samosoudce prohlásil nepřislušným, o závěr, že trest je nedostatečný pro povahu skutku (§ 6, odst. 2 cit. zák.),

nelze výrok ten napadati pro nesprávnost závěru o nedostatečnosti trestu, neboť závěr ten je výrazem volného uvažování samosoudce.

Závěr o povaze činu nelze si učiniti již na podkladě řízení, v němž nedošlo ani ku přečtení obžaloby.

Výrok ten lze však napadati důvodem zmatečnosti podle čís. 6 § 281 tr. ř., nedovozoval-li samosoudce nedostatečnost trestu z povahy konkrétního skutku, nýbrž z povahy zločinu jako takového, tedy s hlediska abstraktního, nebo vycházel-li při tom z nesprávného výkladu § 265 tr. ř. o výši trestu, jenž smí býti uložen.

Ustanovením § 265 tr. ř. není samosoudci bráněno, aby uložil trest na svobodě až do šesti měsíců, pokud celkový trest nepřevyšuje nejvyšší trest stanovený zákonem na skutek přísněji trestný.

(Rozh. ze dne 25. září 1936, Zm I 775/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 22. května 1936, jímž se samosoudce podle § 7, čís. 4 zák. z 22. prosince 1921, čís. 471 Sb. z. a n., prohlásil nepřislušným k rozsouzení trestní věci proti obžalovanému pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji samosoudce znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti napadající rozsudek z důvodu zmatku čís. 6 § 281 tr. ř. nelze upřítí oprávněnost.

V obžalovacím spise navrhl veřejný žalobce potrestání stěžovatele pro zločin podvodu ve smyslu §§ 197, 199 a) tr. z. podle §§ 202, 204 tr. z. se zřetelem k ustanovení § 6 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. trestem na svobodě šest měsíců nepřesahujícím a provedení přelíčení před samosoudcem podle §§ 13, 51 tr. ř. a § 6 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n.

Stěžovatel nepodal odpor podle § 6 cit. zák. Obžalobce je tímto svým návrhem ve spise obžalovacím učiněným vázán s jedinou výjimkou zákonem v § 7, odst. 3 stanovenou, která však v souzeném případě nenastala, že dojde při hlavním přelíčení k rozšíření obžaloby a tím i hlavního přelíčení a rozsudku ještě o jiný skutek, než který byl stíhán obžalobou (rozh. čís. 3180 Sb. n. s.).

Nastala tu tedy obdoba nenaříkatelnosti příslušnosti soudu podle zásady § 219 tr. ř.

Z této zásady připouští zákon výjimku v § 261 tr. ř., který klade důraz na právní zhodnocení skutečností položených obžalobě za základ a z jehož doslovu a vnitřní souvislosti s §§ 262, 267 tr. ř. vyplývá nepochybně, že zákon v § 261 tr. ř. připouští, pokud se týče předpisuje výrok o nepřislušnosti nalézacím soudem jen tehda, má-li soud nalézací za to, že skutečnost obžalobě za podklad sloužící sluší hmotněprávně kvalifikovati odchylně od obžaloby. Z ustanovení § 7, odst. 4

a § 5 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. pak vyplývá, že tento v § 261 tr. ř. upravený postup má místo i v případě, uznává-li samosoudce na nedostatečnost navrhovaného trestu do šesti měsíců. I zde musí předcházeti přezkoumání skutkové povahy činu, uzná-li samosoudce, že výše trestu na svobodě do šesti měsíců není z důvodu v § 6, odst. 2 zák. čís. 471/1921 (§ 21 zák. čís. 31 z roku 1929) uvedeného, t. j. vzhledem k povaze činu, dostatečnou pro čin, který je předmětem obžaloby.

Výrok, jímž se samosoudce prohlašuje z důvodu právě uvedeného nepřislušným, je sice výrazem volného uvažování soudu a proto nemůže býti napadán proto, že předpoklady, z nichž nalézací soud vychází, neodůvodňují závěr na nedostatečnost trestu, podléhá však právnímu přezkoumání v tom směru, zda v předpokladech závěru onoho bylo správně přihlíženo k hlediskům vytčeným v § 6, odst. 2 cit. zák.

V souzeném případě samosoudce k povaze skutku vůbec nepřihlížel, neboť odůvodňuje v rozsudku, jímž se prohlásil nepřislušným, nedostatečnost výše trestu jen tím, že obžalovaný byl v mezidobí od spáchání souzeného činu odsouzen pro zločin podle §§ 152, 155 a) tr. z. a přešupek podle § 411 tr. z., takže bude trest vyměřiti s použitím § 265 tr. ř., a tím, že jde o svědeckou výpověď složenou pod přísahou.

Pokud jde o posléz uvedený důvod, dovozuje tudíž rozsudek nedostatečnost trestu na svobodě v trvání šesti měsíců z povahy zločinu jako takového, tedy se stanoviska čistě abstraktního, nikoli z povahy konkrétního skutku obžalovaného, označeného již v obžalobě za křivou výpověď složenou před soudem přísežně, kteroužto povahu nalézací soud ani posoudit nemohl, ježto řízení vůbec neprováděl, vysloviv svou nepřislušnost ihned po výsledku obžalovaného podle § 240 tr. ř., aniž dal vůbec přečísti obžalobu.

O předchozím potrestání obžalovaného zmiňuje se rozsudek, aniž dovozoval z této skutečnosti nějaké důsledky pro povahu souzeného případu, jen v souvislosti s ustanovením § 265 tr. ř., jehož bude použití při výměře trestu v případě odsouzení. Odůvodňuje nedostatečnost v obžalobě navržené výše trestu poukazem na předpis § 265 tr. ř., míní první soud patrně bud', že by mu bylo vyměřiti trest jako v případě § 34 tr. z. podle trestní sazby připadající ze sbíhajících se trestných činů na čin přísněji trestný, — tedy v souzeném případě podle § 155 tr. z., — takže by při sazbě těžkého a zostřeného žaláře od jednoho roku do pěti let — stanovené na zločin podle § 155 a) tr. z. pravoplatně již odsouzený —, z níž jsou vyčerpány teprve čtyři měsíce, bylo po případě (v nedostatku podmínek pro použití §§ 54, 55 tr. z.) stanoviti trest ve výměře osmi měsíců, zbývajících k dosažení spodní hranice § 155 tr. z., anebo má první soud na zřeteli, že by mu bylo vyměřiti dodatkový trest jen v takové výši, aby jeho výměra s připočtením trestu, k němuž byl obžalovaný dříve odsouzen, nepřesahovala výměru šesti měsíců, jíž smí nejvýše jako samosoudce použití, a že by tudíž v tomto případě mohl vyměřiti jen dvouměsíční trest dodatkový. Nechť zastává samosoudce to či ono stanovisko, je náhled jeho mylný. I v případech § 265 tr. ř. je pro určení sazby trestní, které má býti (pozdějším) rozsudkem na pa-

chatele použito, rozhodný výhradně čin, jímž je pachatel v tomto rozsudku uznán vinným (§ 32 tr. z.). V tomto směru byla vyřešena otázka, o níž jde, tímto zrušovacím soudem v rozhodnutí čis. 3180 Sb. n. s., na jehož podrobné odůvodnění se odkazuje.

Předpis § 265 tr. ř., jak vyplývá z jeho jasného doslovu, zavazuje soud jen k tomu, aby nikdy nepřekročil nejvyšší trest, určený v zákoně na skutek přísněji trestný z oněch, které byly předmětem rozsudků vynesených za podmínek § 265 tr. ř. Tímto ustanovením zákonným není však bráněno samosoudci, aby neuložil trest na svobodě až do šesti měsíců, pokud celkový trest nepřevyšuje nejvyšší trest, stanovený zákonem na skutek přísněji trestný. V souzeném případě nesměl by tudíž samosoudce uložit trest, který by přesahoval sám o sobě šest měsíců a s připočtením trestů, na něž bylo uznáno dřívějšími rozsudky, pět let, neboť vrchní hranice sazby stanovené na zločin podle § 155 a), stejně jako v úvahu přicházející sazby na zločin podle §§ 197, 199 a) tr. z., činí pět let.

Vzhledem k tomu, že v úvahu přichází zde jen trest na svobodě čtyř měsíců, je zřejmo, že předpis § 265 tr. ř. neznemožňuje v souzeném případě samosoudci uložení trestu na svobodě až do šesti měsíců, kteroužto výši ovšem nesmí překročiti. Poněvadž pak spodní hranice jednotné sazby §§ 202, 204 tr. z. činí od šesti měsíců do pěti let, podle níž v případě odsouzení bude trest vyměřiti, připouští uložení trestu (i bez případného použití §§ 54 nebo 55 tr. z.) bez překročení výše trestu šesti měsíců, je zřejmo, že poukaz rozsudku na ustanovení § 265 tr. ř. je zcela bezpodstatný.

Poněvadž pro úsudek o dostatečnosti či nedostatečnosti výše trestu do šesti měsíců je se stanoviska zákona rozhodná povaha souzeného skutku, je zřejmo, že úsudek ten a na něm spočívající výrok o nepřislušnosti nelze vysloviti a odůvodniti, jak stížnost správně namítá, aniž byl skutek ten soudem podroben vůbec zkoumání nutnému k řádnému posouzení povahy činu.

Poněvadž pak napadený rozsudek byl vynesěn, aniž vůbec došlo k přečtení obžaloby, tedy bez přihlížení ke skutku pod obžalobu postavenému, pouze se zřetelem na předchozí tresty obžalovaného a bez ohledu na to, že nenastaly okolnosti, které by podle § 7, odst. 3 zák. čis. 471/1921 Sb. z. a n. opravňovaly veřejného žalobce ke změně původně učiněného návrhu na projednání věci samosoudcem, na nějž jinak je veřejný žalobce vázán, takže jeho změna při nedostatku předpokladů musila pro soud nalézací zůstatí nesměrodatnou, bylo v souzeném případě zákona nesprávně použito.

Výtky, jež činí zmateční stížnost rozsudku z důvodu zmatku čis. 6 § 281 tr. ř., že byl vynesěn předčasně, aniž byl skutkový základ rozebrán výsledkem obžalovaného a provedením průvodního řízení, jsou tedy důvodné. Vyslovení nepřislušnosti na podkladě tak neúplném zakládá zmatečnost podle čis. 6 § 281 tr. ř.